

Med et stærkt ønske om at afsøge potentialet i digitalisering og en ny type samarbejde på tværs af den offentlige og private sektorer har DI Digital taget initiativ til at samle kommuner og virksomheder.

Kronik.

De store samfundsproblemer kræver nye samarbejder

Kenneth Kristensen, ph.d.-studerende Syddansk Universitet og tidligere kommunaldirektør samt Rikke Zeberg, Branchedirektør DI Digital

Kan nye typer offentligt-private samarbejder og digitalisering bidrage til løsningerne på samfundets komplekse problemer? Det har kommuner og private leverandører undersøgt i en række rundbordssamtaler om ældrepleje, mangel på arbejdskraft og mistro blandt unge.

Samfundet står over for store og komplekse problemer. Problemer der er svære at løse, fordi de er viklet sammen med andre problemer, involverer mange aktører og rummer dilemmaer. Det gælder eksempelvis klimakrisen.

FOLKETINGET KAN IKKE løse klimaproblemet alene ved at lovgive. Kommunerne kan ikke løse problemerne for borgere med demens alene ved pleje og omsorg. Den private sektor kan ikke alene skaffe den nødvendige faglærte arbejdskraft alene ved at tilbyde gode løn- og arbejdsvilkår. Denne udfordring tager Sigge Winther Nielsen op i sin bog "Entrepreneurstaten". Bogens centrale budskab er, at samfundets store problemer er så komplekse, at velfærdssamfundets aktører må gå sammen for at finde nye typer af løsninger.

DANSK INDUSTRI SPURGTE i efteråret 2022 landets kommunaldirektører, hvilke værktøjer de mente kunne være med til at optimere og kvalitetsudvikle kommunernes opgaver. Hele 97 procent svarede, at de ser digitalisering og ny teknologi som et egnet værktøj til at løse de kommunale opgaver.

Potentialet er således stort, og der er allerede en del gode erfaringer at bygge på. Eksempelvis er der evidens for, at nogle skizofrene og bipolære borgere med samtykke kan have gavn af en app, der kan føl-

ge (og nudge) søvn, medicin, social og fysisk aktivitet. I Region Nordjylland har man i årevis øget trykningen for borgere med rygerlunger ved at tilbyde dem en KOL-kuffert, hvor de hurtigt kan komme i kontakt med en sygeplejerske og sende relevante data. Og covid-tiden viste, at borgere med angst eller misbrug kunne fastholde en bedre dialog med kommunens jobcenter via skærmopkald i stedet for fysisk fremmøde.

OMVENDT ER FALDGRUBERNE i offentligt-privat samarbejde om digitale løsninger også dybe. Få kommuner har ressourcer til løbende at scanne markedet for nye velfærdsteknologier og ikke mindst at vurdere, indkøbe og sætte løsningerne i drift, så både de faglige medarbejdere og borgerne finder det meningsfuldt. Der-til kommer vurderingen af etiske og andre dilemmaer, hvor det er afgørende at fastholde borgernes tillid til kommunen og samfundet.

De private leverandører har et naturligt fokus på produktudvikling og kan have svært ved at få indsigt i, hvordan problemerne opleves på indersiden af en kommune i forhold til eksempelvis målgrupper, forskellige prioriteter, kompetencer, lovgivning, osv. Risikoen er derfor, at de digitale løsninger ikke rammer skiven i forhold til behovet og en anvendelse i praksis.

Desuden kan den nødvendige dialog og tilpasning af teknologien til virkeligheden i den offentlige sektor være vanskelig at indbygge i en udbudsproces, hvor kommunen stiller krav, og de private leverandører byder ind med teknologiske løsninger. Mange kommuner har derfor oplevet at indkøbe teknologiske løsninger, der ikke har fungeret i praksis, hvilket både er tidskrævende og dårlig anvendelse af skatteborgernes penge.

MED ET STÆRKT ønske om at afsøge potentialet i digitalisering og en ny type samarbejde på tværs af den offentlige og private sektorer har DI Digital taget initiativ til at samle kommuner og virksomheder. I stedet for en traditionel køb/salg-relation har vi det seneste halve år afviklet tre rundbordssamtaler med delta-

Illustration: Gert Ejton

gelse af kommunale politikere og chefer og samt private leverandører. Rundbordssamtalerne har handlet om digitale løsninger på tre store samfundsproblemer: Ældrepleje, mangel på arbejdskraft samt mistro blandt unge.

Rundbordssamtalerne startede med detaljerede fortællinger fra kommunerne om udfordringerne. Selv om problemerne var velkendte for de private leverandører, så gav disse præsentationer nye nuancer, indblik og forståelse for, hvordan kommunen møder og arbejder med de forskellige problemstillinger.

Efterfølgende blev der på rundbordssamtalerne drøftet muligheder, barrierer og konkrete løsninger. Formålet var ikke at lave en hurtig handel, men derimod at få større indsigt i den anden sektors muligheder og begrænsninger som afsæt til at indfri potentialet og at undgå faldgruberne.

RUNDBORDSSAMTALERNE HAR FØRST og fremmest givet deltagerne større forståelse af problemer og muligheder på tværs af sektorer. Rundbordssamtalerne har også født en række ideer til, hvordan et øget offentligt-privat samarbejde om digitalisering kan bidrage til løsninger på de komplekse samfundsproblemer. En konkret ide var, at kommunerne beskriver og udbyder selve problemet i stedet for at stille krav til de digitale løsninger, som de private leverandører har bedre forståelse af.

Et andet forslag var, at klynger af kommuner indgår i udviklingspartnerskaber med private virksomheder. Ved at kommunerne samler sig

opnås den nødvendige kompetence, muskelkraft og skala til at udviklingspartnerskabet for alvor bliver nytænkende og økonomisk relevant for alle parter.

En tredje idé handlede om, hvordan man inden for lovgivningens rammer i højere grad kan genbruge eksisterende data – eksempelvis til at optimere skoledistrikter og klassedannelse i folkeskoler. Desuden var der en række helt konkrete ideer som eksempelvis at etablere et robotbibliotek, hvor kommuner kan låne og afprøve velfærdsteknologiske løsninger.

I EN LÆNGERE årrække har kommunerne øvet sig på samskabelse med borgerne, hvor borgerne involveres tidligt i både at udpege, beskrive og løse problemerne. Stadig mere komplekse samfundsproblemer kræver, at disse metoder også udbredes i samarbejdet mellem kommuner og den private sektor, så den private sektor ikke alene er leverandører, men også medskabere af løsningerne.

Hver part sidder med sine brikker til puslespillet, der ikke kan lægges, uden at alle bidrager med det de er bedst til – borgerne med viden om deres problem, kommunen med faglighed og ressourcer, og den private sektor med viden om digitale løsningsmuligheder. For at kunne spille hinanden gode er det vigtigt, at parterne spiller med åbne kort og er nysgerrige på hinandens forståelse af problemerne, før de konkrete løsninger kommer på bordet. Det blev afprøvet med rundbordssamtalerne, og inspirationen er hermed givet videre.